

vinogradu vinarske šole. Ona žuga vse stare, nezagnojene trte uničiti, mladim, dobro pognojenim ne more še tako do života. Edini pripomoček zoper njo je neki močno gnojenje, katero pa tudi toliko ne izdâ, kakor pri zdravih trtah, kajti namesto da bi se gnoj — to posebno pri starih trtah — še 10. do 12. leto na trtah poznalo, opešajo uže pri 6. do 8. letu.

Tako je zadela uže tako nesrečne vipavske kmetovalce še ta nesreča. Vsaj pognojilo bi se trtam jako rado, ali kje gnoj jemati?

Upanje, da se zgradi tramvaj-železnica, katera bo Vipavo z Trstom vezala, raste. Kedar jo bodo gradili, se kmetovalci res ne bodo dobro počutili, kajti vse vrelo bode k železniškemu delu, in delalcev za obdelovanje vinogradov itd. bode gotovo jako pomanjkovalo; pa — korist železnice, in naj si bode tudi le tramvaj na sopar, ali magari le za konjsko silo, je za našo dolino neprecenljiva, za to le Bog daj, da bi se uže skoro zgradevati pričela.

Kozice se nam iz Trsta naglim korakom bližajo, kajti po Krasu se jih ne manjka, pa tudi v naši dolini jih uže imamo, namreč v Št. Vidu. Božični prazniki bodo k razširjenju kozic velik del doprinesli, kajti revščina sili vse, kar le mogoče, prodati, to je, v Trst znesti, samo, da je denar.

Iz Ljubljane. (*Skofov teden*) smemo po pravici imenovati ravno minuli teden. Novi knezoškof ljubljanski dr. Misija došel je v Ljubljano minuli četrtek dne 11. t. m. s poštnim vlakom okrog 1/2 2. ure popoldne. Na kolodvoru pričakovali so ga dostojanstveniki ljubljanski: gospod deželni predsednik baron Winkler, deželni glavar grof Thurn, mestni župan Grasselli, trgovinske zbornice predsednik Kušar, cesarski svetovalec Murnik; kanonika Čebašek in Jeran z mnogobrojno duhovščino in uradniki. Izmed pozdravov omenjamo najprej onega gosp. deželnega predsednika, dalje gosp. kanonika Čebaška, ki je škofa pozdravil najprej v daljnem latinskem govoru, končno pa tudi v slovenskem govoru; enako ga je slovensko pozdravil župan Grasselli, škof pa zahvalo izrekal enako tudi v slovenščini. Po pozdravih spremil je gosp. deželni predsednik škofa k vozu in peljala sta se skupaj po dunajski cesti v stalno cerkev, od katere so ga po opravljeni molitvi spremili v škofijsko poslopje. Občinstvo pozdravilo je škofa s živio-klici. — Minulo nedeljo dne 14. pa se je vršilo slovesno vmeščenje z zvonjenjem v vseh cerkvah, sprevedom po mestu, vmeščenjem, branjem volitvenih pisem cesarjevega in papeževega, poklanjanje, slovesna sv. maša in končno papežev blagoslov, katerega po posebnem pooblastilu podeli nov knezoškof.

— (*Imenovanje.*) Uradna „Wiener Zeitung“ minule sobote objavlja imenovanje gosp. gimnazijskega vodje Jak. Smoleja za deželnega šolskega nadzornika za srednje in ljudske šole na Kranjskem; na mesto njega pa je imenovan za vodjo ljubljanske gimnazije velezaslužen pisatelj slovenski, do sedaj profesor na akademski gimnaziji dunajski, gospod Josip Šuman. Slovenci smemo si čestitati izrekoma k imenovanju gospoda Šumana, pa tudi v novoimenovanemu šolskemu nadzorniku pozdravljamo skušenega strokovnjaka, kateri, tako se nadejamo, ne bode nikdar prezrl, da mu — rojenemu Slovincu — imeniten njegov posel naklada sveto dolžnost vsaj popolne pravičnosti nasproti naši narodnosti. V tej nadi potrjuje nas preteklost gospoda novega šolskega nadzornika.

— (*Ljubljanski anarhisti*) pred porotniki v Celovcu zaslišali so po šestdnevni obravnavi minuli četrtek svojo sodbo. Železnikar obsojen je bil zarad veleizdaje in motenja javnega miru v osemletno ječo, poostreno

vsak mesec z enim postom; drugi zločinci so vsi oproščeni. Državni pravdnik je oglašil pritožbo ničevosti proti oprostitvi.

— (*† Čast. gosp. Ivan Gostiša*), bivši kurat v kaznilnici na ljublianskem gradu, umrl je minulo sredo v tukajšnji hiralnici po dolgem bolehanji za sušico. Lahka mu bodi zemlja blagemu pokojniku!

— (*† Gospá Ivanča Toman-Jamnikova*), svoj čas ena najspretnjših igralk slovenskega gledališča ljubljanskega, seluj soproga deželnega računskega oficijala, umrla je dne 9. t. m. Blag ji bodi spomin!

— (*Dmači slikar Wolf*) umrl je konec minulega tedna nagloma med potjo, ko so ga prenesli v bolnico. Dežela zgubi v njem najspretnjšega umetnika te stroke.

— (*Gosp. deželni predsednik baron Winkler*) odpeljal se je v torek večer na Dunaj po uradnih opravkih.

— (*Železnocestni vozni listi.*) Ukaz ministerstev za finance in trgovino od 1. aprila 1884., št. 41 drž. zak., je določil, da se od 1. januarja 1885. l. počenši smejo, z izimki, ki jih določa štempeljska postava, po kraljevinah in deželah zastopanih v državnem zboru, in to, kedar se kaj oddaje v odpravo do kake avstro-ogerske postaje, v vseh okolnostih, in če se oddaje v odpravo do kake zunaj Avstro-Ogerske ležeče postaje, vselej, kjerkoli niso za neke zvezne promete z odobrenjem železno-cestnega nadzornega oblastva uvedeni obrazci, ki se ločijo od občno prepisanih, uporabljati samo vozniki listi z vtiskanim štempeljskim znamenjem. Ukaz ministerstev za finance in trgovino od 2. novembra 1884., drž. zak. števil. 181. pa določuje, da to, kar ukazuje ukaz od 1. aprila, še le 1. julija 1885. l. pride v moč. Trgovinsko ministerstvo pa, to predsedstvu trgovinske in obrtne zbornice naznanjaje, omenja, da se pri neposrednem prometu na Laško, v Švico, na Francosko, v Belgijo, Rusijo, Rumunijo in Serbijo smejo še sedanji vozniki listi brez vtiskanega štempeljskega znamenja rabiti tudi od 1. julija 1885. leta naprej, in te tako dolgo, dokler se kaj družega ne določi. Ti so tedaj smejo v zasebnih tiskarnah tiskati.

Zahvala.

Milostivi gospod knez in škof dr. Jakob Missia je blagovolil izročiti mi pet sto goldinarjev za ljubljanske uboge.

V imé ubozih si usojam javno izrekati najtopplejšo in najiskrenejšo zahvalo za velikodušno to darilo.

V Ljubljani 13. decembra 1884.

Župan: Grasselli.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesarjevič Rudolf podá se k svetemu večeru, rojstnemu dnevu svoje matere cesarice 24. dne t. m. v Budapešt, pa se koj drugi dan vrne zopet nazaj na Dunaj. — Zdravje nevarno obolelega nadvojvoda Leopolda se je v toliko zboljšalo, da se odslej ne bode več vsak dan poročalo o njegovem zdravju. — Državni zbor sklenil bo pred koncem tega tedna svoje zborovanje pred božičnimi prazniki. Sklepati ima še o podaljšanji postave za privolitev krajnih železnic, o pomoči sladkorne industrije in še o več manj važnih predmetih. — Po napadu Neuwirthovem na trgovskega ministra barona Pino-ta postal je sprejem postave o krajnih železnicah za-nj vprašanje zaupanja in zato si bode desnica prizadevala, da se postava sprejme po predlogu odsekovem, levičarji pa bodo napenjali vse

strune in si jezike nabrusili ponoviti boj — „Rothschildov“ zoper „Länderbank“.

Anarhisti dajo vladinim organom zmiraj še dosti posla, zadnji čas kazalo je vse na to, da pri dunajskem Novem mestu in v Lincu predrznejše stopajo na dan. V prvem mestu vlomili so v shrambe za dinamit in smodnik in si so ga nekaj prisvojili. V Lincu pa so bajé imeli redne shode. Policija prišla jim je na sled in je v Lincu našla skrivno tiskarno, mnogo tiskovin, v Novem mestu pa pri različnih delavcih dinamita in pa uporniških tiskovin. Na obeh krajih je gosposka precejšnje število anarhistov prijela. Po tej poti se tedaj krotenje vspešno nadaljuje. — V tej zadevi obljubil je minister Pražak po novem letu predložiti posebne pogoje o postopanju zoper anarhiste tako, da potem odpade sedanje splošno izjemno stanje.

V ponedeljek sprejela se je v državnem zboru postava o podaljšanju izjemnega stanja, poročevalec bil je zopet dr. vitez Tonkli, nasprotoval mu je od strani levičarjev samo dr. Sturm, pa še ta bolj na videz kakor zares. — Še lansko leto hoteli so nekateri mlado-mladi gosposke zabraniti, da bi bil o tej zadevi poročal Slovan, ker to je posel rabeljna prostosti, letos pa so uže slepi videli, da je bil to samo duh levičarski, ki je širil v nje, in Dunajčanje so hvaležni pozdravili one naredbe.

Ogerska. — Včeraj nastopil je „črni“ baron Senyey predsedništvo gosposke zbornice, prednik njegov se je poslovil po prebranem kraljevem reskriptu in njegov namestnik prevzel predsedništvo, tako da dejansko predsedništvo baron Senyey prevzame, kakor se čuje, z nastopnim, politično pomenljivim govorom, še le v prihodnji seji.

Viharni prizori vršili so se v zbornici poslancev pri budgetni razpravi za Hrvatsko. Na vprašanje zaradi razobešanja ogerskih zastav po hrvatski zemlji odgovoril je finančni minister Szapari, da on sicer o tej zadevi nima pri rokah dotičnih uradnih poročil, toda po njegovem prepričanju se ima ravnati tam, kjer se do sedaj niso razobešale ogerske zastave, in kjer bi se to smatralo za provokacijo, tako, da se zbere manje zelo in se opusti razobešanje ogerske zastave. Po tej izjavi ministrov (ravno on se je namreč tako opekel po finančnem vodji Davidu zaradi ogerskih grbov) planila pa je vsa opozicija po njem očita mu, da izdaja čast ogerske države, da naj zapusti svoj sedež itd. — Tudi grof Albert Aponi pritrkaval je tem napadom. Konečno oglasi se še ministerski predsednik Tisza, rekši, da ni dobro tako kočljivih vprašanj tukaj in ravno sedaj razpravljati, ker se s tem ravno oni patriotski stranki na Hrvatskem stanje obtežava, katera si prizadeva, prijazne razmere vzdržavati med kraljestvoma, opozicija s takimi razpravami prav v roke streže nespravljeni stranki Starčevići.

Zadnje dni pripetila se je v premogokopih pri Anini v Banatu grozovita nesreča, pri kateri je življenje zgubilo veliko število podzemeljskih delavcev. V jamah nastal je po vnetji gazov ogenj, ki še do sedaj ni pogašen; do sedaj izlekli so uže 47 mrličev, ki so zelo ožgani in komaj spoznati, pogreša se jih še 30, in vsi so bili oženjeni. Nad 150 osobam usmrteni so re-ditelji. Lastnik jam je družba ogerskih državnih železnic, katera bo imela skrbeti za sirote, pa očetov jim ne povrne nihče več.

Nemška. — Državni zbor vrača knezu Bismarku, kar mu je ta koj začetkom poklonil brez povoda s svojo brezobzirno ošabnostjo. — Pri proračunu ministerstva vnanih zadev zahteval je namreč kancelar, naj se po-

vikšajo plače dvema uradnikoma in pa da naj se ustanovi tudi plača 20.000 mark (po našem 12.000 gold.) za drugega vodjo pisarne, ker tako je zagovarjal Bismark to tirjatev, on sam ima mnogo drugega posla, mora tedaj imeti namestnika, ki je res potreben, kar lahko potrdi s svojo uradno prisego in se more s to naredbo prihraniti celó mobilizacija s svojimi velikimi stroški.

Povečanje plač dveh uradnikov se je sprejelo, zoper privoljenje plače za drugega vodjo pa so se vzdignili na glas prostomišljenci in socijaldemokrati, tihoma pa vsi nezadovoljni, oziroma razžaljeni elementi. Tem je Bismark srdito odgovarjal, pa tudi oni mu niso ničesar ostali dolžni in konečno glasovalo se je po imenih in pri tem bil je predlog, za katerega je Bismark zastavil vse svoje zasluge za svojo gotovo mogočno vnano politiko, zavržen z 141 glasovi proti 119 glasovi. Jeli si ni Bismark po tem glasovanju morebiti vendar-le mislil: „Te golazni poslaniške mi sicer tudi sedaj ne imponirajo, a jezijo me vendar-le in mi grenijo zadnje dni mojega življenja.“ — Centrum z Windhorstom se modro ni vdeležil te razprave, toda pri glasovanju je uže tudi po Bismarku zasramovan Windhorst skrbel za to, da preveč njegovih pristašev glasovalo ni glasovalo za predlog, tako da središče v celoti ni krivo brce, ampak le lahko razumljivo mrzenje nekaterih posamesnih poslancev onega kluba.

Francoska. — Vojskovanje s Kitajci je zadnji čas precej potihnilo, edino s Koreje se povrača zadnje dni o upor, ki se je izrazil z nameravanjem, pa ne izvršenim umorom tamošnjega konzula. Sicer se razgovori zaradi pomirovljenja nadaljujejo, na drugi strani pa se Kitajci in Francozi enako pripravljajo na nadaljevanje vojske.

Laška. — V vladinih krogih začeli so se dejansko zanimati za v resnici žalostne razmere kmetijstva na Laškem. V zvezi s to novico je morebiti druga, da vojni minister namerava z novim letom izpustiti vojaštva v večji meri.

Zadnje dni pričeli so laški časniki izrekoma „Tribüna“ njergati proti Avstriji zato, ker še ni odpravila varstvenih naredeb proti Laški zaradi kolere, akoravno je ta uže zdavnej ponehala. Temu nasproti odločno zavrača naš organ ministerstva unanih zadev dunajski „Fremdenblatt“ to očitovanje in nasproti očita Laški, da se je tudi ona zaprla proti Avstriji ob času, ko ni bilo pri nas ne enega slučaja te bolezni in je te naredbe še vzdrževala, ko je po Laškem uže kolera razsajala, pri nas pa ni bilo ne enega slučaja. Dalje omeuja „Fr. Bl.“, da so se do zadnjega časa na Laškem prikazovali posamezni slučaji one bolezni in da je tam tako, sklicuje se oficijozni list celó na ravnanje na Laškem samim, ker na pr. Sicilja dopustila bo z druge Laške še le s 16. t. m. s prostim vhomom.

Žitna cena

v Ljubljani 13. decembra 1884.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 34 kr. — banaške 7 gold. 24 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gold. 30 kr. — rži 5 gold 4 kr. — ječmena 4 gold. 71 kr. — prosa 5 gold. 53 kr. — ajde 4 gold. 55 kr. — ovsa 3 gold 9 kr. — Krompir 2 gold. 86 kr. 100 kilogramov.